

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brașov, strada teatrului Nr. 95.
Redacțiunea cu plăcere dă des-
lușiri abonaților săi la ori-ce in-
trebare de interes comercial sau
industrial.

POSTA ROMÂNĂ

Costă 3 fl. 60 cr. pe an
sau 60 cr. pe 3 luni.
pentru România 14 Lei pe an
3 Lei 50 bani pe 3 luni.
Anunțurile 4 cruceri rëndul
plus 80 cruceri timbru de fie care
publicare.

FOIA PENTRU POPORUL ROMAN; ORGAN POLITIC, SOCIAL, FINANCIAR, LITERAR etc.
Ese de doue ori pe săptămână: DUMINECA și JOIA.

Anunțuri se primesc: în Brașov la administrațiune, în Budapesta la Ung. Lipót, Haasenstein & Vogler (Jaulus), Duke & Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát
în Viena: Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Oppelik, M. Dukes; în Berlin: Rudolf Mosse.

Nr. 93.

Duminecă, 20 Noemvre (2 Decemvre).

1888.

Să nu ne temem!

Când dicem că trebuie să ajungem în cultură pe națiunile înaintate și mai cu seamă pe Germani și pe Francezi, ni se obișnuiește de mulți și încă de ai noștri, că Românii nu vor fi în stare nici o dată a-și însuși o asemenea cultură, fiindcă facultățile lor mentale ar fi degenerat, ca la toate națiunile dinspre răsărit.

Noi nu ne unim nici de cum cu această părere, ci susținem din contră că populațiunile din părțile răsăritene, și printre acestea în prima linie Românii, întrec pe apusul nu numai prin noblețea făpturii trupesci ci și prin însușirile mentale.

Scim că civilizațiunea a mers de la răsărit spre apus. Mergând mereu înainte a trebuit să crească și densa, ca tot ce viețuiește pe acest pământ și crescând a trebuit să se perfecționeze, dar numai în formă nu și în esență.

Apusul european apare adă mai cultivat de cum s'a arătat vr'o dată răsăritul asiatic și totuși în Asia a fost odinioară paradisul — lăgănul acelei ființe, care se numește om și care este cea mai măndră creațiune a lui Dumnezeu.

Instituțiunile moderne atât cele politice, cât și cele sociale și religioase par astăzi mai perfecte, decum au fost vr'o dată în trecut, dar par numai, căci ele nu sunt decât un slab răsăd din o rădăcină, care odinioară producea plante mai sănătoase și mai roditoare, ca cele de azi, care sunt pôte mai frumoase la vedere, dar care totuși au degenerat și au devenit șubrede și netrainice.

Cultura teutonică și a neolatinilor se bazează pe aceea a Elinilor și a vechilor Romani. Civilizațiunea de astăzi pôte să fie mai extensivă și mai linsă, dar nici nu se apropie de clasicismul culturalei celei vechi.

Cu toate acestea „imitatorii,” decât ne este ertat a întrebuița acest cuvânt, astăzi se bucură de o mai mare vedă decât aceia ai căror precedesori, moși, strămoși au fost întemeietorii și propoveduitorii civilizațiunii. Germanii d. e. sunt omenii mai înaintați în civilizațiune, decât o seamă dintre urmașii Romanilor celor vechi.

Civilizațiunea superioară a Germanilor nu este însă rezultatul unei superiorități de talente, față cu semințiile întrecute de ei, ci este numai urmarea unei calități, de care suntem tare lipsiți mai cu seamă noi Românii. Teutonii numai în urma perseveranței, care

conduce la o aprofundare a tuturor scrutațiilor omenesci, au ajuns a domina lumea.

Germanii, grei la pricepere, totuși în urma stăruinței fără seamă ce au aplicat la învățarea și aprețiarea ori cărui lucru, au ajuns a produce cei mai renumiți filosofi, cei mai ingenioși învățători și cei mai practici inventatori.

Perseveranța i-a condus la îmbogățirea științei, la subtilizarea cunoștințelor și numai perseveranța li-a procurat izbânde, am putea dice, pe toate tărmele exploatare de ingeniul omenesc și pe lângă acestea le-au procurat și izbânde pe câmpurile de bătaie.

Germanul de la natură nu este înzestrat cu mai mult talent, cu o mai mare forță spirituală și vitală chiar, de cum suntem noi Românii, care îi întrecem în multe privințe, dintre care nu vom menționa decât recunoscutul nostru talent întru învățarea tuturor disciplinelor și a limbilor. Dar nouă, ca și multor alte ginte, ne lipsesce perseveranța, nu suntem destul de stăruitori, ceea ce însă nu este un defect înăscut al caracterului nostru, ci rezultatul pozițiunii în care ne-a adus evenimentele trecutului.

Am fost asupriți în decurs de mulți seculi și asuprirea, care tot de-a-una abrutisează, ne-a stors din suflet acele nobile aspirațiuni, fără de care nu-și pôte lua spiritul omenesc sborul spre înălțimile cele senine, ci se mulțamește cu strictul necesar, cu o bună stare materială; dar și pe acesta omul fără simț idealistic, nu caută să și-o asigureze în mod statornic ci se mulțamește, decât și pôte crea ici coala momente de indestulare.

Astfel ne-am deprins a trăi de azi pe mâine și a ne mulțami cu rezultatele cele mai trecătoare.

Azi însă, unde, har progresului civilisator al lumii, am ajuns în fericita stare de a ne pute desvolta de o potrivă cu celelalte popore, azi unde am început a arăta în lume, că suntem adevărate odrasle ale stăpânilor de odinioară a lumii întregi, nu ne mai este ertat ca să ne mulțamim cu succese efemere, trecătoare, ci trebuie să stăruim a însira și de azi succese de succes, ceea ce numai prin perseveranță și prin sîrguință se pôte face.

Să nu ne credem mai pre jos de ori-care neam de pe fața pământului, dar nici să nu credem că simplul fapt al descendenței noastre este de ajuns ca să ne asigureze superioritatea asupra celorlalte neamuri.

Din contră, să ne aducem aminte, că am fost și suntem întrecuți de națiuni inferioare, numai și numai pentru că acestea au fost mai stăruitoare de cât noi.

Cât despre pozițiunea noastră în această patriă a noastră unde trebuie să trăim împreună cu alte nemeuri, unde o răsăd pretinde chiar a avea dreptul istoric de a ne stăpâni pe noi și a ne desnaționalisa, să nu ne temem cătuși de puțin, căci aceea răsăd nu ne este superioară întru nimic și d'aceia nu va fi în stare a ne lua limba și datinele.

Noi să stăruim mereu înainte fără preget și fără temere și fără a lua în seamă măcar pe acei omeni slabi, care-și caută existența lor în ațitare și calumniare, căci deca nu ne vom părăsi noi înșine, nici Dumnezeu nu ne va părăsi, acel Dumnezeu după a cărui sfântă și nestrămutată lege, de când e lumea și cât va fi: „apa curge, petrele rămân.”

REVISTA POLITICĂ.

„Francia și peste tot lumea de astăzi, nu este încă cōptă pentru a fi republică!” așa ne dică odinioară un profesor de istorie universală, și noi odată cu capul nu poteam crede, că ceea ce a fost posibil la anticii Elini și Romani, să nu se potrivească pentru omenii din lumea nouă, care ni se păreau cu mult mai înaintați întru toate de cât omenii de acum două mii și mai bine de ani. De atunci Francia a redevenit „Republică” dar din ce merge, pare că omenii de stat din acea măndră țară voiesc prin purtarea și faptele lor să dovedească, cumcă profesorul nostru de odinioară a avut dreptate, când a dis că nu sunt cōpți pentru a susține o republică. După câte am auzit despre omul zilei, generalul Boulanger, trebuie să ne mirăm cum pôte un asemenea individ juca un însemnat rol politic într'un stat locuit de omeni cu judecata cōptă. La acesta se mai adaugă noile scandaluri de prin cercurile camerei deputaților. Mai întâiu învinovățirile deputatului Gilly, la care se dice că se vor adăuga altele și mai grōse din partea lui Wilson, ginerele fostului președinte al Republicei și faimosul speculant de decorațiuni. Pare că amintirile acestui domn au speriat său cel puțin au ațitat pe unii dintre deputații conducători ai majorității parlamentului francez, fiindcă în 26 Noemvre prezentându-se Wilson pentru întâia dată de când cu procesul său spre a lua parte la ședința camerei s'a petrecut nise scene, care nici decum nu vor contribui de a spori vedă acestui corp și de a umple lumea cu admirațiunea față cu majoritatea de-

putaților actuali. Etă cum se descreie acea scenă. Wilson ocupase un loc în centru în dosul băncii ministeriale. Ședința se începuse deja și băncile împrejurul lui totuși rămăseră încă goale. Wilson se prefecă ca și când nici n'ar observa această ofensă și fața sa arăta obicinuita sa flegmă. Pe când se dedea lectură intratelor, Andrieux se puse lângă Wilson și dete mâna cu el. La vederea acestei scene se născu mare șgomot în cameră, ér Andrieux exclamă: „Nu iubesc lașitatea!” Deputatul Mesureur se urcă la tribună și dice: În numele unui număr dintre amicii mei propun din nisce motive lesne de înțeles a se suspenda ședința pe timp de o oră. Cassagnac observă, că ar fi nepotrivit cu demnitatea camerei de a decide o asemenea manifestațiune, fără explicări exacte. Cunea d'Ornava declară, că el propune ca camera să se suspende pentru tot de-a-una. (Rîsete din drépta) Millerand observă la acesta, ca pare ca și când respectivii n'ar voi să înțelegă. Majoritatea republicană însă, care nu este în stare a exchide din adunare pe unul dintre membrii ei, trebuie să dovedescă, că în acest cas declină de la sine responsabilitatea și din acest motiv cere suspendarea ședinței. (Aplause din stânga.) Wilson în tot decursul discuțiunii a ședut nepăsător pe locul său, ca și când totă afacerea nu l'ar privi de loc. Propunerea lui Mesureur fû primită cu 343 cătră 30 voturi. Acest conclud indemnă pe Thiesse a dice: „asta-i începutul unei prospectiunii fățărte și este tot o dată sfârșitul regimului parlamentar. Eu mă duc.” Deputatul se retrase cu atăta iuțelă, încât rēsturnă pe bētrânel Lacreteille, care este de jumătate orb. Cei mai mulți deputați părăsiră sala. Wilson rămase pe locul său și după ce se uitase la ceasornicul său, se ocupă cu lectura bugetului. După redeschiderea ședinței Millerand declară că camera, după ce a manifestat pe deplin opiniunea sa, nu mai are alta de făcut, decât de a trece la ordinea zilei. — Jolibois dise: Majoritatea a constatat din nou neputința ei. Drépta n'a stat în relațiuni nici de afaceri, nici personale, nici politice cu membrul de care se tratăză aici. Drépta rămâne cu totul neatinsă de ceea ce s'a întâmplat. — Ordinea zilei s'a urmat. (Wilson mai asistă ca vr'o oră apoi plecă inșofit de Andrieux.) — Are dreptatea „Journal de Débats.” Nu se afirmă în acest mod puritatea conștiinței! Wilson asistă la ședința camerei și a doua zi în 27 Noemvrie, când s'a verificat alegerea lui Boulanger în departamentul Nord. —

În Germania se urmăză desbaterile în dietă fără nici un incident. Impēratul s'a rēcit la o vênētore și nu va eși vr'o câteva zile. Regele Milan al Sērbiei a rēmas în minoritate cu o propunere făcută comisiunei pentru revisuirea constituțiunii. Tot o dată se vestesce, că cauza reginei divorțate are o mulțime de apărători în Serbia. Din România nu ne-a venit până în acest moment altă scire, decât că deputatul Blaremburg a propus, între aplause restituirea franco-porturilor Galați și Brăila. Camera a votat urgență.

În St. Petersburg s'a publicat ucasul imperial privitor la noul împrumut al statului rusesc, care va fi de 4%.

Tragicomedia deputatului Steinacker s'a terminat cu depunerea mandatului din partea voinicosului apărător al drepturilor naționalităților. Acest cas ne arată multe lucruri

pe care bine va fi să le luăm aminte. Întăi, imunitatea deputatului garantată de lege, este un drept, care nu se aplică față de aceia ce îndrăznesc a critica principiile de ați ai guvernărilor nostri. Președintele camerei comerciale n'a avut dreptul a trage la răspundere pe secretarul acelei camerei, pentru cele ce a rostit dēnsul ca reprezentant al alegătorilor săi. Care va să dīcă, deputații trebuie să jōce după cum le cântă șefii lor, decât sunt funcționari. Etă încă o dovadă că dieta nu mai este o representațiune a țerei, ci o simplă ficțiune, un instrument al celor de la putere, căci decât camera deputaților din Budapesta ar fi fost conșciă de demnitatea sa și decât deputații s'ar fi simțit ômenii independenți, n'ar fi suferit în tăcere procederea președintelui camerei. Dar mai învătăm din acest cas, că ômenii de tēpa domnului Steinacker strică mai mult dreptei cauze decât i folosesc. Uitase de pâine, fostul domn deputat, și când a vēdut că era p'aci, p'aci s'o pērdă, s'a grăbit a săruta mâna stăpânilor săi și a se lăpēda de mandat, ca și Iuda care a vëndut pe mântuitorul lumii pentru treizeci de arginți.

SCRIRI DIVERSE.

(Din presa noastră națională.) Un prim articol publicat în ultimul număr al „Luminătorului,” ne arată că acest organ ia în apărare pe „Tribuna” cea refundată în contra „Telegrafului român,” militând tot o dată pentru buna pace între foile noastre. „Gazeta” însă într'un prim articol din numărul 255, vorbind despre Steinacker, incheă prin următorea reflexiune: Domnul Mocsary scia odinioară să presinte conaționalilor săi icôna pășaniilor istorice și să le aducă aminte de timpuri mai grele și mai furtunose. Cum de nu s'a auțit de astădată rēsunând vocea lui în contra violentării conștiinței și în apărarea imunității deputaților. Cu vr'o două șiruri mai sus, în același prim articol, „Gazeta” a făcut mențiune și de generalul Doda, așa încât vrënd nevrënd ni se impune părerea, ca și când ar fi voit cum dice Românul: „să bată șeua ca se priedcă épa,” séu cu alte cuvinte, a avut intențiunea să arete cu acesta, că desaprôbă alegerea d-lui Mocsary din partea Românilor, ba pôte chiar și țenuta d-lui general Traian Doda și peste tot direcțiunea urmărită tocmai de acei corifei naționali, cari s'au alăturat acum pe lângă „Tribuna.” Dar pôte ne înșelăm și atribuim dīsului prim articol un sens mai adēnc de cum îl are.

(La 2 Decemvrie n. a. c.) se împlinesc 40 de ani de când Maiestatea Sa Francisc Iosif I. s'a suit pe tronul dinastiei habsburgice. Archiepiscopul și Metropolitul Miron Romanul din acest incident prin circularul Nr. 5934 din 12 Noemvre recomandă preoțimeii parohiale, ca în numita zi, fiind ea și altecum o zi de Duminecă, după ce va fi atras atențiunea poporului la însemnătatea ei, să împreune cu sânta liturgiă ecteniile, rugăciunea de ingenunchere și docsologia prescrișă pentru ast-fel de ocasiuni.

(† Ión Câmpineanu) fost ministru în diferite cabinete liberale și acum guvernator al Băncei Naționale din Bucuresci, a încetat din viață Duminecă în 13 (25) Noemvre. Ión Câmpineanu a fost unul din tinerii cari, după sfârșitul studiilor, s'a înhamat cu țăriă și hotărîre la carul liberalismului român. Moștenise dela părintele său iubirea nemărginită

pentru patria română. Înainte de 1876, împreună cu alți tineri liberali, în presă, în intruniri publice, în parlament, luptase pentru triumful liberalismului. A fost părtaş al victoriei în tôte marile fapte ale vechii partide liberale. La apusul prematur al unei vieți care, judecată după aurora sa părea a fi menită pentru un strălucit viitor, Ión Câmpineanu a asistat luând mâhnită parte, la tôte desunirile partidei liberale, dice „Românul.”

(Prima opiniune) ce ni s'a comunicat cu privire la întrebunțarea fondurilor, ce voim să destinăm din venitul fôiei noastre în sensul prospectului publicat de noi, este în versuri. Nu scim decât asta-i un presemn bun. Etă acele versuri:

Prospectul cel publicat — Fie bine n'tēmpinat, — Fondul ce e proiectat — Fie binecuvēntat. — Afe acestea rēsunet — La tot Românul în suflet, — Că toți așa indemnați — Să nu uite că sunt frați, — Și că numai prin unire — Putem scăpa din peire. — Fie atăți abonați — Câți pe munte se află brați. —

Filerii cei adunați — Fie bine administrați, — Cu sutimi adăugați — Cu decimii multiplicați. — Dar la a lor împărțire — Să nu fie părtinire. —

Intăi bisericii lipsite — Fie deci folosite, — Ba cele descoperite — Și din pământ sguite — Fie chiar din nou zidite. —

Scolile cele sērace — Fie deci ajutate, — Cu recuisite recerute — Cu de tôte provedute. —

Orfanii fără părinți — Afe sprijin cei lipsiți, — Ca se pôtă învêta — Domnului a se ruga, — Patria a-și apăra — Și a-și iubi națiunea. —

Fundațiunea proiectată — Fie orfanilor tată. — Bisericeilor patron — Școlilor un bun factor. —

Eu părerea mi-am dat — Și așa sunt prenumerat! — Dar ceva mi-am reținut — Ca să ceteșc și s'ascult, — Tôte câte vor urma — În privința acesta, — Sunt bucuros a primi — Ori și ce s'ar plănui, — Spre a națiunei salvare — Spre a ei înaintare. —

Alt abonat ne serie să destinăm acele fonduri spre folosul industriei. Vom urma a publica părerile ce ni se vor mai împărțasi în această privință.

(Comisiunea angurēscă) de examinare pentru profesori de școlile medii a ținut ședință, ca să desbată acel rescript al ministrului de instrucțiune, în care comisiunea invitată să propună eventuale ușurări cu privire la dispozițiunile noului proiect de lege militară pentru candidații de profesori. Comisiunea aprobă deplin aceea dispozițiune a proiectului de lege, care interdice voluntarilor pe un an a-și continua în același timp și studiile, punēndu-se prin acesta capēt unui neajuns de o potrivă stricăcios în privința științifică ca și în privința morală. Ușurări pentru voluntarii pe un an comisiunea a declarat, că nu pôte propune nici una, care ar fi compatibilă cu interesele studiului științific și ale cultivării pedagogice a profesorilor dela școlile medii; dar a recomandat ministerului, ca acei profesori voluntari pe un an, cari au depus esamenul de oficer cu bun succes, la înaintarea lor, respective la numirea lor ca profesori ordinari, să fiă cât se pôte mai preferiți, pôte că să li-se scurteze serviciul de suplitori prescriș de lege.

(Cultivarea șfeclelor în Tēra-Bârsii.) S'a proiectat a se instala o fabrică de zahar în comuna Bod — după cum se dice. — Acastă fabrică va fi, după cum suntem informați un fel de asociare între capital pe de o parte și între cultivatori, respective pro-

ducătorii de sfece, de pe altă parte. Agricultorii cu dare de mână, cari dispun de pământuri multe, pot destina o parte din pământurile lor pentru cultura sfecelelor, contribuind astfel la înaintarea industriei și tot odată la o mai bună și mai avantajoasă exploatare a moșiei lor. Dar plugarii cu mai puține pământuri vor face bine dacă nu se vor lega față de această întreprindere, căci preț lesne ar putea compromite întreaga lor existență. Fărte înțelepțesc au purces frații noștri dela Stupini, cari provocați fiind a lua parte la această fabrică au răspuns, că voiesc și ei să cultive sfecele dar: vădând și făcând. Obiecțiunea că atunci va fi preț târziu, căci numai dela societari se vor cumpăra sfecele, această obiecțiune să nu-i indemne la nici un pas pripit. Cum au trăit până acum fără cultura sfecelelor așa vor trăi și d'acum înainte, mai bine încă, fiindcă rămânând mai puțin pământ pentru cereale, astea vor avea căutare mai mare și preț mai bun. In economia câmpului experimentele, adică încercările pe nimerite, nu-s de starea fie-cărui, decît pe care nu-l imbulzesc banii, să se lase de ele.

(Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina) ni-a trimis raportul său pe anul 1887, din care vedem că această societate s'a constituit la adunarea generală din 19 Aprilie 1862 ca „reuniune română de lectură,“ ăr in al doilea an și anume in adunarea generală din 14 Maiu 1863 s'a strafomat in societatea de ađi. In cuvântarea ținută in prima adunare a acestei societăți ea atare in ziua de 11 Ianuarie 1865 președintele Societății, fericitul baron George Hurmuzachi a pronunțat următoarele cuvinte memorabile:

„Ca să culegem din simburile ce l'ați sămănat înainte de trei ani, și care adăpat cu simpatia și grija D-văstră, astăzi este planta falnică ce se înalță cătră cer, — ca să culegem, ăic in curând rodirile de aur, să nutrim, să indulcim și să inoim viața noastră de Români in limbă, — datinele și legea părinților noștri; ca viitorul „Societății“ ce-l sperați, desvoltarea ei cea întinsă să nu rămăie un vis măgulitor, o fantasmă patriotică, ci o realitate necontestabilă spre onorea și fericirea Românilor bucoveni; — acesta va depinde numai și numai dela simpatia și dragostea D-văstră, — dela zelul, dela spiritul de înaintare, dela ambițiunea națională a domnilor membri ai „Societății,“ — dela împreună durerea Dlor-sale pentru neamul românesc. Căci ori-cât de înțelepte să fie măsurile Comitetului administrativ, — toate sunt in zadăr fără doveđi pipăitoare de simpatie, fără sprijinul Dlor-sale, fără un cerc întins de mădulari.“ Societatea cu finea anului a constat din 6 membrii onorari, 19 membrii fondatori, 93 membrii ordinari și 3 membrii activi.

(Tragedia unei familii.) O sorțe tragică a avut, după cum se vestesc din Verșeț, comerciantul d'acolo Francisc Christ. Cu două luni mai înainte trăia dănsul in cercul familiei sale ca un om cu stare de mulți invidiat. Avea o soție și un fiu de 22 de ani. Făr de veste fiul, bucuria părinților, se bolnăvi și muri după o scurtă suferință. Peste puțin obidata mamă căđu la pat de o bôlă periculoasă și după o săptămână de la prima inormentare o duseră și pe ea in cimitir la eternul repaos. Tatăl și soțul era ca și topit de durere; dar această stare nu țină mult. Peste puțin bărbatul de 51 ani fu văđut umblând cu trandafiri in pept și spre uimirea obștească in săptămâna trecută, după o veduvie de cinci săptămâni, conduse la altarul

de cununie pe o ténără fetiță. Omenii, care erau in mai de aproape atingere cu Christ observară că nu-i cu mintea întreagă. Acestă presupunere se adeveri in mod sgduitor. In 26 Noemvrie dispăru Christ făr de veste și după îndelungate cercetări fu găsit mort in o cameră, unde se spânđurase.

(Concertul) al patrălea de abonament se va da de capela orașenescă Duminecă in 2 Decemvrie n. in sala dela Hotelul Nr. 1.

(Un munte care se cufundă.) De o jumătate de an domnesce împrejurul Meranului o mare neliniște. Un munte mare din Alpii austriaci din apropiere — care e de 2 Klm. larg și de 8 Klm. lung — se afundă intr'una cu stăncile, copacii, vilele și cu tot ce se află pe el. Locuitorii inspăimântați au părăsit de mult satele și prăpastia, ce s'a format la marginea muntelui, împrejurul lui, e așa de mare, încât toate încercările de a face punte peste ea au rămas zadarnice. In anul acesta vilele au fost bogate in struguri, dar a fost imposibil a străbate la ele și omenii sunt siliți să se mulțămescă numai a privi, cum se afundă mereu. In prăpastii și in despăcături a început a se ridica apa, și in curând omenii se așteptă să vadă un lac mare in locul muntelui de până acum.

„Tel. rom.“

(8000 de mărci pentru o lopată de zăpadă.) Se vestesc din Londra. In ziua de 16 Martie a anului 1887 Domnul de Meinershagen ordonase a se curăți coperișul casei sale de zăpada, ce căduse in noptea trecută pe dănsa. Locotenent-colonel Charles Mercier trecând pe dinaintea casei, primi o lopată de zăpadă pe cap, așa căt i se strivi pălăria, ăr de pe cap i se beli ptelea pe la unele locuri. Domnul Meinershagen vădând această pacoste alergă iute la locotenent-colonel, îl poști in casa sa, își ceru miș de scuse și-i oferî ajutorul său. Locotenent-colonel merse acasă. Nu se simția preț bine, dar nu credea că accidentul cu zăpada va avea urmări seriose. Totuși trimise după medicul său. care-i recomandă o mică schimbare de aer. Locotenent-colonel plecă prin urmare la Edinburg. După reînturnarea sa de la Edinburg, vădând că durerea de cap nu voiesc să-i trecă, consultă pe Dr. W. Iemer, care-i ordonă o călătorie pe continent. Ofițerul merse la Luzern; aerul de munte avu un efect minunat și veni acasă la Londra pe deplin vindecat. Inșă acum ceru despăgubire dela proprietarul caselor și tribunalul in adever a condamnat pe Meinershagen să numere locotenentului-colonel o despăgubire de 8000 mărci, adică speșele de călătorie. Dar decă medicii i-ar fi prescriș să ocolescă lumea totă?

(Impăratul Nicolae și un atentator.) O episodă necunoscută până acum, dar fărte interesantă din viața împăratului Nicolae I. al Rusiei publică cea mai nouă fascioară a „Ruseaia Starina.“ Intr'una din zile împăratul aflându-se la mările duce Michail Pavlovici in palatul Michail, trimise sania sa la palatul de marmoră, el inșă după dejun merse pe jos acolo peste câmpul lui Marte. Ca pe la jumătatea drumului împăratul se întelni cu un bărbat bine îmbrăcat, care își ținea una din mâinile sale ascunsă pe după palton și se uită crunt la împărat. Acesta ghici intențiunea omului și merse pe cărarea cea îngustă făcută in zăpadă, iute și drept in fața necunoscutului strigându-i tot o dată: „lapedă ce ai in mână!“ Omul nici nu întârđia un moment măcar, ci scăpă in zăpadă — un pistol „Așa, acum ia-o la picior, eu voi pândi ca să nu te aresteze; căci nu-i permis nimenui a sci, că un om din împărăția mea a voit să omóre pe împăratul Nicolae.“ Atentatorul fugi; împăratul luă pistolul de jos, se întorse și intră făr de veste in al treilea departament in cabinetul lui L. W. Dubelt. Aici împăratul puse pistolul pe masă, povesti lui Dubelt ceea ce se întemplase și ordonă ca să nu se urmărescă atentatorul.

(Un arbore străvechiu.) Hesse-Wartegg un călător german a văđut in decursul acestei tómpne pe renumitul Samang del Guayre,

un arbore gigantic pe drumul dela Turmero spre Maracay in Venezuela, pe care l'a admirat odinioară și Alexandru de Humboldt. Nisce zăbrele de fer incongiură trunchiul arborelui și feresc această venerabilă rămășiță din timpurile de inaintea descoperirii Americii. Trunchiul său, gros ca de vr'o doi metri la o înălțime de vr'o cinci metri, d'asupra pământului are șapte ramuri mari, care se întind in pozițiune aproape orizontală și au o lungime de vr'o 30 metri fie-care. După informațiunile lui Humboldt indigenii venerază pe acest arbore, pe care descoperitorii Americii-l vor fi găsit cam in aceeași stare in care se mai află și astăzi.

(Viața americană.) In comitatul Hodgeman din Cansasul sudvestic este o localitate cu 50—60 case nouă, dar părăsite. Cu patru ani mai înainte Orweil — așa se numesc localitatea — era încă un orașel înfloritor, care susținea un jurnal și da încă și alte semne de bună stare; dar terminându-se acum doi ani calea ferată dela Larned spre Ietmore, care este situat mai spre apus, Orweil începî indată a da îndărăt și pe la începutul acestei veri nu se mai afla acolo de căt oficiul postal și o mică prăvălie. Astăzi s'au desființat și astea și n'a mai rămas alt nimic decăt casele părăsite.

(Necrolog.) Cu inimă înfrântă de durere să face cunoscut tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților jalnică și repentină mórte a pré iubitei și in veci neuitatei lor mamă dulce, mósă și sócră: Văduva Maria Nestor de Czelnă, carea a repausat in Domnul in urma unui morb repentin, dându-și nobilul și blândul său suflet in mâinile Creatorului in 22 Noemvrie st. n. la 8 óre séra, provăđută fiind cu sfințele taine ale moribunđilor, in etate de 70 de ani, ai vieții sale, érá osămintele repausatei se vor astruca spre repausul etern la 23 Noemvrie st. n. 1888 după rítul bisericeii grecesci unite in cimitierul local.

Fie-i țerina ușoară și memoria in veci neuitată! Intregalde la 23 Noemvrie st. n. 1888. Silvestru profesor in Blaș, Eugenia, Iosif jude comunal, Nicolae archivar episcopesc și Barbara ca fiș și fice. Elena și Eudochia ca nurori. Ioan și Marcu ca gineri. Laurentiu, Simeon, Toma, Elena, Filip, Teodora, Maria, Iosif, Emil și Lucreția ca nepoți și nepóte.

(Noul Călindar de Casă) pe anul 1889. Anul IX. Prețul 30 cruceri. Brașov Tipografia Alexi, a apărut cu următorul cuprins: Generalul Traian Doda (portret zincografic.) Partea calendaristică cu călindarul iulian, gregorian, evreic și mohamedan, arătând toate cele trebuincioșe și având printre foile lunilor, câte o fôia albă pentru a se putea face însemnările necesare. Partea beletristică cuprinde: Minunate sunt căile tale, novelă de Theochar Alexi. Patru ilustrațiuni cu explicări. Mercuriul său argintul viu de Ión Dima Petrașcu. 100,000 de franci zestre, de Ernest Legouvé. Solvirea unui cont de hotel. Regele și călăul. Generalul Traian Doda, notiță biografică. Păcălicii păcăliți, poveste de Gr. Șima al lui Ión. Fost-a poesie de Stan. Glume. Călindarul alfabetic. Timbre, poștă, telegraf, téguri, Anunțuri.

Cutia poștii.

D-lui L. C. in C. 1001 de nopti in limba românăscă puteți găsi și la librăria Ciurcu din Brașov.

D-lui C. I. in B. Am făcut după cum ai cerut, numărul D-tale il primesce acum fratele D-tale.

D-lui R. V. in C. După informațiunile ce ni s'au dat, pedepsa atárnă și dela calitatea tutunului și dela imprejurări. De obicei pedepsa se incepe dela 1/2 Kilogram in sus și este ca de vr'o 15 fiorini de Kilogram. Din simpla cauză că s'a aflat tutun neertat la cineva nu se perde oficiul, inșă această imprejurare, pe lângă altele póte să fiă motiv de destituire.

Cursul pieței Brașov

din 1 Decemvrie st. n. 1888.

Bancnote românescl	Cump.	9.10	Vënd.	9.12
Argint românesc	„	9.—	„	9.05
Napoleon-d'orl	„	9.65	„	9.66
Lire turcescl	„	10.88	„	10.90
Imperiall	„	9.90	„	9.92
Galbenl	„	5.72	„	5.74
Ruble Rusescl	„	123.—	„	124.—
Discontul	„	6 1/2—8 0/10	pe an.	

PARTEA LITERARĂ

POESII POPORALE,

culese de Iosif Seghescu, învățător gr. cat.

Frunză verde, frunză ai fost
 Mei bădiță copil prost
 Dar aseră unde-ai fost?
 De la mine n'ai venit
 La vorbă cum am vorbit.
 Fărte mult te-am așteptat
 Pân' cocoșii au cântat,
 Dar vedând că nu mai vii
 Pusei dorul căpătâi
 Cu ponéva acoperit
 Pân' din nópte am eșit.

Cum mi dorul mare căne
 Preste multe délur vine,
 Cum mi dorul mare pară
 Preste multe ape sbóră.

Peste drum de mine este,
 Este o băluță frumósă
 Și-o ferestruță cu flori
 Când o vèd më iau fiori;
 Stau in loc și më gândesc
 Cum să fac să o iubesc,
 Dare-aș mândră ce ți-aș da
 Dare-aș murgul de sub mine

Să te iau mândră pe tine.
 Mândra din gură-mi grăia:
 Rabdă bade, n'am ce-ți face
 Dorul la inimă-mi zace.

Lelișoră trup de flóre
 Gura ta-i de sèrbătóre.
 Mândruliță naltă 'n stat
 Bună ești de sèrutat.

Părinte sfinția ta
 Spovedește mândra mea,
 Dar nu-i da canóne grele
 Că-i prea tènéră de ele.

Câte fete-s cu cercei
 Tóte așteptă să le cei,
 Câte fete-s cu mărgele
 Tóte-s drăguțele mele.

Ce mai dor imprăștiat
 Eu aci, mândra 'n alt sat.

Audit-am audit
 Audit-am o minciună

Că Mureșu-i apă bună
 Căți vor bea toți se 'mpreună,
 Hai mândră să bem și noi
 Să ne luăm amèndoi.

De cât cu urăta 'n casă
 Mai bine cu bólă 'n óse,
 Din bólă popa m'o scóte,
 Dar din urát nu më póte.

Bine-ți stă mândră gătată
 Tot cu haine de la șatră,
 Dar mândră bine ți-ar sta
 Făcute de mâna ta.

Pentru mândra care-mi place
 Nici părinții n'au ce-mi face,
 Nici judele satului
 Dar nici domniș sfatului.
 Domniș sed și sfătuesc
 Eu cu mândra më iubesc.

Audi mândră ardeleană
 Tuc-ți ochii și-o sprâncenă,
 Și zulpul reteșat
 Și pe cel ce te-a botezat,

Că ți-a pus nume Oprița
 Gura ta-i ca lubenița.

Mult ești mândră drăgăstósă
 Ca și flóreă ce mirósă.

Vai de mine ce să fac
 Că mi-a dat dorul de cap,
 Nevestele fărte-mi plac
 Fetitele mórte 'mi fac.

De când mândră tu te-ai dus
 Frunză verde n'am mai pus,
 Și de-ași mai pune o dată
 Voiți pune numai uscată.

De a-și trăi cât a-și trăi
 Fată bálă n'aș iubi,
 Ci aș iubi una bărnuță
 Să fu véra cu drăguță
 Și tótna cu nevăstuță.

De-ar fi pușca de tocană
 M'aș face și eu cătană,
 Sabia de crastavete
 Și compania de fete.

Observări asupra literaturii noastre
poporale.

(Fine.)

„Crâncu“ vênătorul codrului, nu pré e instructivă. Audi colo! Să aibă cumnați vulturi, ulii și lupi?! Nici un gust estetic. Ér decă e sens tropic, nu e potrivit de loc. Fiutul oii — cuprinsul in genere e destrăbălat — fără nici o directivă morală instructivă, ér prin unele pasagie se ia religia și morala omenescă, moravurile religiose in derisiune.

Broșura séu partea a IV-a are 8 povești. „Mama cea rea,“ e o bună copă de pe natură. Povestea forméză un exemplu drastic pentru societate, pentru familiă și mai ales la adresa și educația mamelor rele, cari sunt și astăzi ligion, și cari pe vrute și pe nevrute își nenorocesc nu numai pe proprii lor copii, dér periclitéză viitorul generațiunei întregi, impingënd in prăpastiă un popor întreg!... Din „Ioanes mésarul“ partea I-a e bună copă de pe natură, se potrivește de minune cu realitatea, ér partea a II-a e basm — mai mult — mai puțin reușit. In povestea: „Stan Bolovan“ se oglindéză perfect mintea și iscusința Románului d'a sei face față sérăciei, măcar să aibă o sută de copii! Ba iscusința lui merge așa departe, încât pentru conservarea familiei scie, cum să scape de liftele streine, cari îl incunjură cu scopul ascuns să-l nimicéscă, ceea ce in povestea acéstă se nótézá lucrul cu smei adică in sens tropic séu alegoric. Povestea: „Norocul și mintea,“ acéstă poveste este o frumósă lecție instructivă didascalică. „Istétă și pace.“ In acéstă poveste se reflectéză istețimea iubitelor nóstre femei române, cari ele singure prin virtutea lor română dela descălicătóre incóce ni-au păstrat Romanitatea nóstră prin tóte vicisitudinile vremurilor trecute. Ele și astăzi sunt ingerii păzitori — vechile vestale romane, care păzesc focul sacru al Romanismului in țérrile dela Dunăre și din Carpați. Istețimea româncei nóstre, preste tot precum și traiul poporului nostru cu domniș strein,

cari arare-orii îi fac dreptate. Chiar decă se întemplă vr'un funcționar român să fie cu nația, e vai și amar de el, după cum făcuse împèratésa aceea din acéstă poveste in cërta Sasului cu Românul in afacerea mánzului — și era gata s'o pătéscă. O oglindă viiă a referințelor cetățenesci ale Románilor din Ardeal cu Sasi și cu Ungurii. — Urméză in broșură povestea: „Mèr și pèr.“ Din acest frumos basm reese 1., că nu numai mai de mult dar chiar și acuma flécăii români până nu fac ceva acte de binefacere și de vitejiă inaintea părinților, consângenilor și a fetelor, ce vor să le ia de soțiă, nu se duc la peșit. 2. Cum doi prietini de cruce să caută in nenorocire. Mèr a omorît bálaurul, taurul, smeul și apoi fú ucis d'o babă cu dinți de fer; ér amicul séu Pèr îl caută, să-l afle mort séu viu, după cum jurară la despărțire. Povestea „Sèraca mamă“ o icónă, o elegiă tristă a vieții omenesci, care predispuie la misericordiă.

Povestea frumósă și instructivă „Azima mergătóre,“ ne invată să ținem dreptatea in ori-ce imprejurare vom fi, și să fim cu credință in D-đeu, că apoi nu ne vom căi nici odată; érá cătră deaprópele să arătăm dragoste evangelică, exercitând pururea virtutea pe pământ. Căile provedinții pe cărări diferite conduc pe om la țintă prin valorile agitate și ispititóre ale vieții terestre. Ferice de cei ce ințeleg voia Dumneđeirii și o urméză cu credință și cu dragoste. Tot avertismente ceresci.

Broșura séu partea a V-a. In povestea lui „Pahon“ se arată nu numai puterea fantasiei, ci și firea cea înșelătóre și viclénă a femeii. Mai respiră din acéstă poveste dorul Románului d'a se însura și a-și aduna ceva cu ce să-și țină muierea și copii, — măcar de și-ar repune și vieța. Bunul tratament cu animalele, le face și pe acestea să fiă recunoscătóre cătră ómeni. Feciorii se silesc a peși fete mai de neam — alusiune la inceputurile fondării cetății Roma, când flécăii romanii la un semn dat furară fetele Sabiniilor. La pag. 15 đice Pahon in mod sen-

tențial — după ce și-a readus muierea fugită și după ce îi dá drumul: „Blăstemat să fiă cel ce-și va lua nevastă, care se crede mai presus decăt el.“ Și mai departe jurând a nu se mai însura, đice fărte nimerit: „Fata, care se țene mai sus decăt tine nu o lua, și decă ți-ar da tată-séu cât bine e in lume; — mai bine rămăi ca mine!“ —

In povestea „Nu minți“ că o mână nevédută (in sens figurat) pedepsește tot de-a-una pe ómenii cei mincinoși. Povestile numai atunci sunt folositóre, când sunt instructive, când poți scóte o invétură morală ca aici: „Nu face peste voia mai marilor; — ai greșit, nu minți, ci descopere imediat greșéla ta, că de nu tot iese la ivélă.

Povestea „Pipèruș Petru și Florea inflo-ritul“ acest basm reflectéză la robia amară a Románilor, când venia smeul adică turcul, tátarul etc. și fura fete, neveste, ce gásea și apoi le ducea in robie. Și pasagiul care arată ferecarea in lanțuri a lui Pipèruș, tocmai pe când durmia ca mort de ostenit ce era, pentru că se luptase cu smeul să mântuéscă pe ai séi, arată desbinarea poporului român — pismuindu-se frate pe frate, cum đice poetul nemuritor Andrei Murèșianu in mod sacramental: „Pe voi vè nimiciră a pismeii réutate, și órba neunire la Milcov și Carpați.“ In fine Pipèruș când ajunge acasă îi iértă. Și aici se dovedește nobilul caracter al Románului, care iértă pe fratele greșit, decă se pocăește și se 'ndreptéză! Căutarea și întâlnirea lui Pipèruș cu Florea inflo-ritul ne aduce aminte de epoca eroică a Románilor și vieța solitară a voinicilor pandurii, cari rétăceau singurii de multe ori prin codrii, și la cas de întâlnire își mésarau puterile mai întâi, să bâteau, apoi legau pretiniă vecinică, făcënd bine poporului asuprit de cătră boerimea feudală. Așa fú și Tunsul și Jianul și Mihul copilul. Geniul poporului apoi impodobesce in basmele și cantecele lui pe eroii séi cu fel de fel de puteri supranaturale — călătorind pe aripile celei mai vii și mai aprinse fantazii. In povestea „Zina apelor,“ pag. 44 și ur.

mătorele, se arată un prototip din nenumăratele acte de barbarie, ce au suferit Românii atâtea sute de ani dela domniile feudale. Prin această povestire ca și prin alte multe sufletul Românului aprins d' o fantăsiă inflăcărată și d' putere, să creadă și să deschide ochii sufletului, să zărească un viitor mai ferice și mai drept decât cel de azi, scăpând de impilare, de necazuri, de sărăcie și de lipsele d' ilnice. Orfanul Alexandru regăsindu-și coliba părintescă solitară, în carea se născuse și în carea ambii săi părinți închiseră ochii pe vecie, uciși fiind prin bătăile tiranului feudal, vine înșurat cu o fată ca o zină, carea fiind înzestrată cu puteri supranaturale preface coliba în palatură împărătească, plină cu de toate bunătățile lumii. Streinul când vede pe Român înaintând și astăzi se uită chiorși măcar-că timpurile feudale s' au 'ngropară cu anul 1848. La probe grele f' u pus Românul la miliția în locurile cele mai expuse și mai periculoase; la economie i se dădea lucrări, cari alții nu le p'ote săvârși. Câte odată era însărcinat chiar și cu lucrări imposibile; de nu le implinea, era vai și amar de el; căci umbla bătut ba schingiuit formal.

Tote acestea se oglindéză în viața poporului iobăgiu înainte de 1848. Probele, la cari puseră boerul pământén pe Alexandru, după ce acesta s' a reintors mare și înșurat în brasa boerului, sunt atâtea dovești inespugnabile de cruzimea timpurilor feudale. Partea ultimă a acestei povești e foarte instructivă. Prinsorea și lanțurile, în cari zăcea Alexandru în pivnița boerului și venind D-țeu — îl mântue, — arată să avem credință tare în D-țeu și atunci ne mântue de toate relele, după cum e vorba: „D-țeu cu noi și niminea în potruva noastră!” Spiritul lui D-țeu planéză peste popore, scăpându-le de iobăgia de tot felul. Mai departe în povestea „Voinicul Parsion” pag. 58 se arată că Românul e muncitor, nu se teme de sărăcie — chiar înșurându-se. El pentru ca să-și capete muiere frumoasă calcă 9 hotare și 9 țări; érá înșurându-se și întemplantându-se să-i fugă nevasta nu se lasă păcălit, merge și peste lume măcar, și ori își pune capul ori o aduce acasă. Firea lui e așa.

În povestea „Urmă galbină și Pipéruș Petru” pag. 67. A crede în năsdărăni e un product și joc foarte viu al fantăsiei, o frământare a minții și a intelectului psychic. De aici apoi câte credințe deșerte în farmece, în vrăjitorii ca d. e. cu grădinața din această poveste; — în descânțece, de cari nici împărății din poveste nu pot scăpa. Fantăsiă aprinsă și simplă face din om p'icolici, și alte bidigăni numai și numai spre a-și ajunge cutare eri cutare scop p'efipt. Érá povestea „Părintele Arvinte” este o excelentă copie de pe natură.

Aici încheiăm de astă dată cu ap'rierile noastre, căci și așa mai trecut peste cadrul unui articol de jurnal fără voia noastră.

După toate acestea se nasce întrebarea p're momentosă, că ore are poporul nostru lipsă de povești? Noi răspundem cu astă ocașiă scurt, că are lipsă și de povești, până când ele forméză o parte întregitoare și de frunte în literatura sa poporală. D'era numai de ast-fel de povești are lipsă, cari sunt scose din imediata lui viață cu raport la referințele lui sociale, politice; cu raport la obiceiurile și tradițiunile lui naționale strămoșesci etc. D'era de povești cari conduc la desfrânări, la

destrăbălări, corupțiuni, demoralisări, n' are poporul nostru nici o lipsă. —

Din aceste 35 de povești peste 25 sunt corăspundătoare după părerea mea. Câte-va nu merita să se tipărească. Despre limba și forma esterióra a broșurelor de altă dată.

Ión Dima Petrașcu.

Mai mult cu mintea, decât cu puterea.

(Poveste.)

În satul cu păcatul trăia un om foarte sărac. Avea șapte băeți. Mama lor murise, băeții rămase orfanți, érá omul — tatăl băeților veduv, sărăcie indoită!

Într'o zi merse omul după lemne în pădure; umbland de colo până colo, găsește o sabie ruginită, o ia și o duce a casă. Într'o zi zărește două musce pe perete, și ridică sabia asupra lor — le lovesce și diu'tr'o lovitură le omoră pe amândouă.

Uitasem să vă spun că omul scia și puțină carte, deci se apucă scrie o ședulă, o pune pe perete înaintea casei sale; pe ședulă a scris:

„Dintr'o lovitură omor doi” — fără de a spune ce fel de vietate.

Nu mult după întemplantarea pomenită trece pe acolo un smeu — se oprește lângă casa eroului nostru și cetesce vitejia cu care se lauda. Aha! dișe smeul de astfel de om am eu lipsă. Merse înlăuntru la omul viteaz, îl ruga să m'ergă slugă la el pentru o plată bună.

Silit de sărăcia cea mare se învoi, se băgă servitor la smeu pe un an, lăsându-și băeții în grija proneii ceresci; nu avea ce să facă! Merse cu smeu la locuința sa, unde erau și ceilalți tovarăși ai săi.

Omul își vedu de datoriile unei slugi. Merșeră smeu pe rând după apă cu pelea de bivol cusută pentru acest scop; smeuilor le era lucru ușor fiind tari, dar pentru omul nostru slab era prea mult până și pelea singură — fără apă.

Ce să se facă când i va veni rândul să m'ergă el după apă?

Se cugetă Plănuiesce; încercă și isbutesce.

I veni rândul să m'ergă după apă; luă pelea și merse găfăind cu densa la fântână, începe a scurma pe de toate părțile fântănei — ne mai putend smeu aștepta merse după el să vedă de ce întârzie, îl aflară săpând pe lângă fântână.

Ce faci? îl întrebară. Eu nu voi duce apă cu beșicuța această, ci voi duce fântâna totă să nu am de a veni de atâtea ori! Stai nu cumva să smintesci fântâna dela loc, p'ote prin această să i se smintescă isvórele, — să se astupe și să rămânem fără apă, mai bine voi duce eu pelea cu apa decât să faci tricozenii de acestea!

Omul nostru merge în urma smeului fluerând.

Acuma vine rândul la omul nostru să m'ergă în pădure. Smeul când mergea smulgea câte un arbore cu rădăcinii cu totul și așa l' aducea acasă, servitorul lor nu era în stare să aducă o legătură de găteje de Dómne ajută.

Totuși trebuî să m'ergă și el. Ce să facă?

Se apucă și făcu nisce cuzbe lungi și incungiură o bucată de pădure, dar această a durat câtva timp; smeu porni în urma lui să vedă că pentru ce întârzie, îl găsiră făcend lucrul pomenit, îl întrebară că ce voesce? Vreau să duc bucată această de pădure acasă, nu voi umbla ca și voi câte cu un gătej, dișe servitorul.

„No decât să-mi smulgă pădurea, mai bine lasă că voi duce eu în locul țeu!” Bine! Éráși merse în urma smeului fluerând. Decă ajunseră acasă mai lucrară ceva și se făcu nopte. Il trimiseră pe servitor ca să se culce, i d'eteră o chilie separată, érá când credeau că servitorul d'orme, se adunară smeu la sfat ca ce să facă cu sluga, care e așa de tare, dacă vor da la ceva neplăcerii cu d'ensul, el i va omori. Se hotărîră ca să m'ergă asupra lui acuma când d'orme și să-l bucătescă cu săbiele.

Servitorul fiind în vecinătatea chiliei smeuilor și nedormind a audit sfatul lor, deci luă un butuc de lemn ce era în chilie sa și era chiar de mărimea unui om, îl aședă în pat, îl învâli bine cu țolul, érá el să băgă sub pat. Smeii năvaliră în chilie servitorului și fără a căuta în pat, e s' au ba servitorul, începură năvală asupra lui; loviră până li se rupseră toate săbiele, érá pe mort îl lăsară, ca diminéța să-l ducă de acolo.

Merșeră de să culcară și ei. Omul nostru i simți, eși afară de sub pat, se puse și el la odihnă după ce puse butucul din pat la locul de unde îl luase.

Dormi până diminéța foarte bine.

Des de diminéța vin smeu să ducă mortul, dar ce să vedă, mortul e viu!

Se spăiméntară cu toții. Cum ai dormit p'rietine? întrebară smeu pe servitor. Forțe bine dormiam decă nu m' ar fi pișcat p'urecii. Acuma și mai tare se spăiméntară, auzind că loviturile cele crăncene le p'oreclesce pișcăturii de p'ureci.

Ce să facă cu omul acesta? Cum să se scape de el? Se hotărîră să-l trimită a casă.

Îl chemară smeu la sine și-i dișeră: fétul meu, neavend lipsă de slugă, te plătim pentru cât ai servit, și vei merge a casă: Ce eu să merg acasă? până încă nu am implinit anul? Ba țeu că numai astă nu o voi face, că mi-e rușine și de garduri! Ți dăm și mai mult decât ne-am tocmit, numai să mergi acasă!

Écă pelea această de bivol ți-o umplem cu bani, numai du-te! Se învoiră dar mai cere, ca unul dintre ei să i-o ducă până acasă la el.

Mergi dar tu înainte de-mi arată calea, căci eu nu sciu încotro-ți casa. Am uitat să spunem că nu a mers cu omul smeu care l' a tocmit de slugă, — prin urmare nici nu scia că unde șede acesta. Cum mergea smeu cu povara în spate, sufia foarte greu, când smeu sufla îl mâna cu aborul pe bietul om cât colo! er când își trăgea suflarea îl trăgea și pe el până lângă sine, o dată cu mare frică îl întrebă pe om: că de ce umblă așa?

Hm! încă mai întrebă? De aceea că așa imi vine să-ți dau nisce palme moicicule, numai mi-e milă de tine.

De frică nici nu mai răsufliă mai mult smeu, érá omul mergea mai cum se cade pe drum.

Se apropiară de casă.

Mei moicicule, dișe omul cătră smeu, stăi aci până voi merge în casă să-mi leg pruncii cu lanțuri, — căci altmîntre tot te m'ancă. Ce să facă smeu?

Ar fugi înderépt, dar se teme că-l va ajunge infricosatul de slugă și prea reu-l va chinui, deci stătu locului.

Omul merge în casă, — din întemplantare pruncii erau acasă — schimbă pe fugă câteva vorbe cu d'ensul, le istorisi pe scurt, că cine-i afară și așa mai departe, apoi caută nisce ață și légă pruncii toți de piciorole patului și a mesei, — spunendu-le că pentru ce face așa și invetându-i că indată ce va intra în lăuntru smeu, să strige cu toții: Tată dăne carne și sânge de smeu.

Merge chiamă pe smeu înlăuntru; d'ensul vine, vede pe cei șapte băeți legați, érá aceștia când îl zăriră strigară din răsputeri, svécolindu-se în legături: Dă-ne carne și sânge de smeu!

Smeul trânti pielea de bivol cu bani și o tuli la fugă de-i eșeau scantei din călcăe și nu-l mai vedu nici astăzi!

Érá omul pe bani și cumpără cele trebuincioase, — ce cu lucrul mânilor n' a fost în stare a-și câștiga.

Mai mult cu mintea, decât cu puterea.

Vasilu Ghevre, invetător.

Cea dintăia v'entătoare.

— Schiță. —

Ce plăcere! eu voi merge acum întâia dată la v'entătoare. Și încă ce v'entătoare?! V'entătoare de cele mari — țicea un t'ener, care d'abia își încăpea în piele de voios ce era. — Gonacii sunt adunați, v'entatorii care de

care mai bine provăduți cu tot felul de mușchiune stau gata de plecare.

— Pornim, răsună de odată o voce tare și totă mulțimea, vr'o două-deci de vânători și vr'o cincideci de gonaci, se pune în mișcare pe o vale verde în sus spre locul de vânat. Câni ținuți aspru în legături năsuesc înainte din totă puterea.

— Timpul e frumos, frig încă nu e, vom face o vânătoare plăcută — țise tânăruț voios, care acum întâia dată lua parte la o astfel de vânătoare. — Da da! foarte frumos, dar nu știu cât îți va părea de frumos când vei auzi ursul suflând pe nas și-l vei vedea adunându-și totă pielea după cap, sau când vei vedea porcul venindu-ți ca fulgerul, bătând din făci.

— Cu atât mai frumoasă, pentru că dora eu sunt voinic, și nu așa slab de inger încât să-mi perd prezența. Mă incred în mâna mea și mai vârtos în această armă, cu care tatăl meu a făcut mărtea mai mult ca la 10 urși.

— Vom vedea!

Vânătorii au ajuns la locul lor. Se aședă în liniște unul după altul la pândă în aripa unei păduri seculare de fag, presărată unde și unde cu câte un brad.

Nu se mai aude nici o fășietură de frunze, toți sunt aședăți.

Tânăruț nostru cel voinic sta lângă o butură grosă de fag, așteptând cu nerăbdare să se începă vânătoarea. Inima lui bătea cu putere. Ceva neaplicabil îl neliniștea. El însuși nu-și putea da seama despre ceea ce-l putea aduce într-o stare așa de neplăcută. Neliniștea lui nu era de natura aceleia a vânătorilor deja introduși așa dicând, cari încă simt un fel de neliniște sau mai bine dicând un fel de neastâmpăr să vedă odată vânatul. Nu! neliniștea tânăruțului nostru nu era de acestea.

De ce natură era ea nu o putem ști, de ore-ce el însuși dicea că nu va fi atât de slab de inger încât să-i fiă frică.

Destul atâta că se afla atunci în o poziție nu pre plăcută, deși toate din jurul său erau de așa încât trebuiau să-i inspire plăcere.

Deocamdată pădurea era liniștită și numai câte o frunză părăsindu-și locul se vedea cădând. Rațele sôrelui de toamnă străbăteau cu grație printre frunzele îngălbinite ale arborilor, producând un spectacol optic dintre cele mai frumoase.

Insa-și înfățișarea pădurei avea în sine ceva plăcut. Arborii seculari erau destul de rari ca să poți privi printre ei în o depărtare considerabilă. Ochii ageri ai tânăruțului nostru se bucurau de această împrejurare și erau țintiți în continuu în zărea întunecată a pădurei, de unde avea să vină vânatul.

În tot momentul i se părea că aude ceva mișcare a frunzelor într'acolo și că vede câte o figură gigantică de sălbăticiune, dar erași în același moment se putea convinge, că nu e nimica, ci totul a fost o înșelăciune a simțurilor sale încordate. De odată se schimbă treaba.

Pădurea din liniștită ce era mai înainte se umple de strigături, de pocnituri teribile. Într'un moment ai fi cugetat că se răstornă ca de un uragan toți arborii și trosnesc sub puterea uriașă a aceluia

Acosta se continuă fără intrerumpere.

Puțin și se aude apoi un lătrat de câne. Vânătoarea se apropie încet, câni au dat peste vânat și-l aduc.

Voinicul nostru nu avea experiență în treaba asta. El acum întâia dată lua parte la o astfel de vânătoare și nu cunoștea modul divers în care mână câni după diverse fiere sălbătice.

El începe a nu mai avea astâmpăr și acesta cu atât mai vârtos cu cât auzia sunet mai mare și lătratul cânilor mai aproape.

Inima-i bătea cu furie, prin tot trupul i trecea un fior de bucurie amestecat cu . . . că vânatul va veni aproape sigur la el și atunci ce victorie!! decât el va pune la pământ cea dintâia sălbăticiune ce va veni în aceea vânătoare.

Așa sta tânăruț încordat, privind spre fundul întunecos al pădurei, că dora zărește ceva.

Figura înfricoșată a ursului cu blana adunată după cap și cu părul sburlit i se prezentă.

Acum vedea ursul venind către el, acum i se arătau colții înfricoșai ai porcului, deși în realitate nu era nimic.

Nu era nimic, despre acesta însuși se poate convinge în momentul următor, dar figurile îngrozitoare i se înfățișau în depărtare din nou, și erași din nou.

Posiția critică într'adevăr! căci în momentele acestea el își uitase cu totul de cuvintele ce le țise mai înainte, că voinic e el și se increde dora în mâna sa și în arma cu care

Alte cugete și alte simțeminte erau cele ce-l preocupau acum.

Dar eta în fine și bidigania cea urită se arată într'adevăr în totă uriciunea ei. Tânăruț nostru o și vede. — Venia, venia . . . făcând sărituri mari. Eta-o tot mai aproape, se poate vedea tot mai bine.

Curajosul vedea acum, ce el nu mai veduse, vedea ursul în totă înfățișarea lui bizară îl vedea cum venia către el cu iuțimea fulgerului suflând greu și pufăind.

Inima-i bătea mai cu putere, primă impresiunea ca și când un fluid rece i s'ar fi versat prin trup și i s'ar fi amestecat cu sânge și împreună ar circula prin vinele lui. Simția, parecă, palaria ridicându-se pe vârful capului.

— Dar ce? eu sunt voinic, se reflectă el, voi să-l pui la pământ.

Cercă deci a întinde pușca, dar ce puterea lui Dumnezeu, el nu putea. Cu multă silință în fine i succese a o îndrepta spre fiara blăstemată. Ce! mâna lui, în care se increduse atât de mult, nu-l ajuta de loc ca să potă ținti drept.

— Voi da! — își țise el, numai să nu rămân de rușine că a trecut vânatul pe lângă mine și l'am lăsat să treacă nebinecuvântat.

Ved eu că m'am înșelat, voi da, er' decât nu voi nimeri, ceea ce știu mai sigur, dora de multe ori se întâmplă acesta chiar și vânătorilor celor mai buni.

Între aceste fiară se apropie tot mai tare și când ajunge la depărtare ca de 20 pași, paf trăsnesce o dată. Fiara nici că vrea să scie. Vrea să se întoacă înapoi, cănele era acolo. O ia amețită drept către vecinul, care cu o pușcătură bună o pune la pământ.

Vânătorul nostru sta inmarmurit cu pușca la obraz. Trecuse de el ca să mai potă face ceva.

Totuși când vedu că bunul său vecin a făcut ceea ce dânsul n'a putut și în fine tot a cădut înforțoarea fiară, i se umplu inima de bucurie. Starea i se îmbunătăți încât-va.

Și părăsesce numai decât locul și merge să vedă

Dar când colo ce să vezi? Ceea ce-l înfricase atât de mult și-l adusesse într'o stare atât de desperată era o căpriora frumoasă și bine crescută.

Inchipuți-vă!

C. I.

HELVEȚIA ȘI WILHELM TELL

DE
Dr. A. P. Alexi.

PARTEA II. Wilhelm Tell.

Tractat literar după drama lui Fr. Schiller

„Wilhelm Tell.”
(Fine.)

— „Să vină cu toate oștile sale încoce — replică Melchthal. — E bine, că acum țera e curățită din lăuntru de inimi, pe cei din afară i vom ști întâmpina.

Dușmanii țerei nu pot străbate la noi numai pe câteva pasuri, răspunde Roudi, și pe acestea le-om închide cu pepturile noastre. Noi suntem uniți prin o legătură eternă, oștile lui nu ne vor înfrica cu nimica.”

Întru aceea șosesce Staufacher, cu scirea, că împăratul a ucis pe nepotul său Ion, numit de aci paricida și tot o dată șosesce și un sol de la regina Elisabeta cu rugarea, că poporul helvețian să-i dea ajutor la prinderea și răsbunarea ucigașilor lui Rudolf.

Poporul însă asculta cu sânge rece acea rugare, el nu putea uita tirăniile și multele nedreptăți suferite sub domnia lui Rudolf.

Nu voim să ne bucurăm de mărtea împăratului — țice W. Fürst — nici să ne aducem aminte de mulțimea relexor ce ni le-a făcut dânsul, departe să fiă de la noi acesta.

Dar nici aceea nu se cuvine ca să răsbunăm mărtea aceluia ce nu ne-a făcut nici un bine, și nici nu trebuie să o facem. apoi să adresază către sol:

„Când regina supărată

„Și cu inima ntristată

„Plânge în al ei palat

„Și neavând vre-o mângăiere

„Ea își plânge a ei durere

„La cersesul împărat.

„Tot la a cel prea bun părinte

„Mulțămirea ș'o trimite

„Ast popor ce-i mântuit.

„De terore de sclăvia

„De regescă tirănia

„De cari mult a suferit”

Cel ce vrea să recolteze lacrimi să sê-mene iubire!!!

Însă paporul helvețian nu putea sërba această mărță și a libertății și să lipsescă adevăratul erou al țilei, W. Tell.

— Unde e Tell, fondatorul libertății noastre și care a îndeplinit partea cea mai grea a neatârării noastre?! Să mergem cu toții la casa lui și să-l întâmpinăm cu cinstea, ce i se cuvine ca mântuitorul nostru. — Așa strigă poporul și plecă la Tell.

În casa lui Tell se afla Paricida în vestmânt călugăresc, care muștrat prin sacrilegiul comis prin uciderea unchiului său, rătăcea prin munți. Paricida ajungând în casa lui Tell, i ceru ajutorul.

Tell mai întâi se inspăimântă de fărădelegea lui, după aceea îl consolază cu marinimia și bunătatea caracteristică inimei sale; i recomandă să peregrineze la papa din Roma, să-i cadă în genunchi și să-i mărturisescă crima. Apoi i arată drumul pe care se potă eși din munții Alpiilor.

Într'aceea se apropie poporul de casa lui Tell între urări: „Să trăiască Tell vânătorul și mântuitorul nostru.”

Este interesant sfârșitul de la ultima scenă.

Pe când entuziasmul era mai mare și întreg poporul îmbrățoșă pe Tell, șosesce și Rudenz cu fidanța lui, cu Berta, pentru a completa scena. Berta îmbrățoșează cu emoțiune pe Hedwig, soția lui Tell, er Rudenz pe toți țerani. Berta iese în mijlocul popoului și vorbesce:

„Cetățenii mei iubiți,

„Eu s'ntai mai fericită

„Ce s'ofera ș'o primiți

„Cetățenă s'o numiți

„În a vōstră ligă săntă,

„În ast' țera muntenescă

„Unde-i scutul cel mai sănt,

„Unde forța țerănescă

„În etern va se scutescă

„Libertatea pe pământ.

„Vreți ca între soriore

„Și pe mine a mē primi?

„De o vieță ngrozitoare

„De a străinului orore

„Dreptul meu sănt a-l scuti?!”

„Pentru tine al nostru sânge
„Fi sigură ori când va curge.”

— Strigă adunarea 'n chor!
Berta atunci ține cu-amor
Dând lui Rudenz a ei mână:
„In a mea țără străbună
„Liberă, de voiă bună
„Mâna mea mi-o oferesc
„Ăstui june ce-l iubesc,
„Tera liberă s'o iubim
„In ea liberă să trăim!!!

Cu acestea se sfârșește clasică lucrare a lui Schiller.

XII. Incheiere.

W. Tell este culmea gloriei lui Schiller. Acastă dramă este o adevărată lucrare clasică. In dânsa ș'a depus Schiller tot ce a avut mai bun, mai nobil și mai scump, inima și viața. Noblețea subiectului sublimitatea ideilor, eleganța stilului, frumsețea limbii, cum numai el o scia scrie, țesătura plină de măiestrie, perfecțiunea caracterelor și a figurilor, toate aceste încă sunt neajunse.

In Tell ș'a terminat Schiller misiunea de apostol și profet al omenimei, căci altă lucrare mai completă nu a mai scris.

Este demn de amintit următorul incident:

Rossini, divinul cântăreț italian a tradus pe W. Tell a lui Schiller in limba omenimei, in limba muzicii cu o artă admirabilă și in cânturi nemuritoare. Inșă această clasică cântare a fost cea din urmă operă pentru Rossini ca și pentru Schiller. Ambii au terminat cu W. Tell.

Inainte de a termina acest tractat, cred că voiți satisface unei așteptări generale, decât voiți cerea a răspunde la întrebarea, cum a venit Schiller la acest subiect pentru-că mulți critici voind a înălța pe Göthe pe contul lui Schiller au susținut cum că Göthe i-ar fi dat acest subiect.

Este adevărat, cum că Göthe vizitând Helveția și in speciă lacul Vierwaldstätten in 1797 a conceput ideea de a eternisa pe Tell in o poezie epică, care ideea o comunică și lui Schiller.

Nu trebuie însă a disconsidera și alte împrejurări, ce au influențat la nascerea dramei „Wilhelm Tell.”

Pe la inceputul secolului al 19-lea s'a ars in Bern un op frances „Guillaume Tell, une faible de noise.”

Tot pe acest timp circula prin toate mările istoria helvețiană de Johannes Müller. Lothe Schiller văduse pétra (lespedea) lui Tell.

Așa dară nu numai impulsul lui Göthe, ci toate aceste împrejurări și altele au determinat pe Schiller, să concépă ideea de a scrie această dramă.

Fântânile lui au fost:

Cronica lui *Aegidius Tschudi* (1505—1572.) Din această cronică scrisă mai mult in un stil dramatic, a scos Schiller scene intregi conservând expresiunile cele vechi ale cronicistului. Acastă cronică conține un material foarte abundent, din care nu un Schiller, dar ori care dramaturg ar fi fost in stare a vërșă o dramă bună.

Afară de acesta a mai folosit dânsul: cronică lui Etterlin (1507); cronică lui Stumpf (1566) apoi istoria confederațiunei helvețiene de Johannes Müller.

Natura și calamitățile țerei, datinele și moravurile locuitorilor ei le-a învățat dânsul din istoria naturală a Helveției de Scheuch-

zer (1746), din epistolele despre Helveția de Meiners (1784—1791) și din descrierea popórelor din munții Helveției de Ebel (1798—1800).

La 1801 se apucă dânsul de lucru cu totă serioșitatea, inșă fu intrerupt pentru puțin timp, prin compunerea piesei „Mirésa de Mesina.”

După ce a studiat bine pe Tschudi intrebă dânsul pe amicului său, pe Göthe, despre care scia, că voiesce să tracteze pe Tell in poezie epică, decât dânsul nu are nimic, decât il va preveni cu o dramă tot despre Tell. In 9 Septemvre 1802 scrie dânsul lui Körner: Tell este foarte favorabil pentru o tractare dramatică, inșă dânsul a făcut atâtea operațiuni cu reprezentarea, incât a trebuit să părăsescă istoria și să trecă in poemă...

In 1803 a inceput cu tot deadinsul de lucru. Cere lui Körner o scriere despre Helveția apoi incheia: „decă deii mi-or ajuta și m'or favori să realizeze aceea ce am in cap, are să fiă un lucru puternic, ce va sgudui toate teatrele (scenele).” Și adevăr a profetit.

Este un lucru admirabil, cum Schiller a putut descrie cu atâtea fidelitate toate ținuturile Helveției, toate datinele, toate moravurile și limbajul helvețian fără a fi fost un pas in Helveția. Cu o diligență rară s'a introdus dânsul in toate localitățile Helveției, adunând colorii și expresiuni locale, măsurând culmile și profunditățile și studiând colibele, riurile, cascadele, vânturile, temperatura, flora și fauna alpină.

Pe când Schiller era mai cufundat in lucrarea lui W. Tell, un incident il reținut timp indelungat. Cea dintâi iteratrice de pe acele vremi domna *Stael* il vizită in Jena pe mai mult timp. Acăsta dicea despre dânsul, că e poetul libertății: „La conscience est sa muse.”

Abia in 18 Februarie a terminat Schiller pe Wilhelm Tell.

Incă in Ianuarie a trimis actul prim lui Göthe. Acesta i-a răspuns, că nu află a fi numai actul prim, ci o bucată intrégă și încă o bucată foarte bună. După ce a terminat, a trimis intreg manuscrisul lui Göthe. Acesta i-a răspuns: „Lucrarea ta e nimerită de minune bine, și mie mi-a procurat o séră plăcută.”

„Inșă la câte miș nu a procurat séră plăcute și la câte milioane nu va face acăsta de acum inainte?” — dice Paleske.

Poetul dramatic își alege subiectele cele mai varie. Ici lasă a se desvolta pasiunile cele mai inverșunate, colo forța arbitralui, enigma consciinței, colo intréga ordine a lumii. Și lumea se simte prin interpretarea poetului deșteptată, învățată, sguduită și înălțată... Când poetul își propune să regenereze și să ridice un popor, să-l deștepte și să-l instrueze, subiectul său trebuie să repesinte pe popor in toate fazele sale, trebuie să espună o iconă, in care să fiă fotografat poporul in intréga lui originalitate.

„Persii lui Aeschilos” și W. Tell a lui Schiller sunt acele rari și eminente creațiuni, ce tracteză despre popor și pentru popor.

In W. Tell a lui Schiller își vede poporul helvețian ridicarea sa depinsă in un tablou minunat, își prevede o sorte mai fericită, își vede lipsele și suferințele, desbinările și unirea și in urmă își vede apărarea și rășbunarea, speranța și victoria causei sale. Tell alui Schiller ne repesintă pe un popor ridicat, in deșteptarea și ridicarea lui și in intréga lui desvoltare organică.

Schiller ne farmecă cu scrierile sale lo-

cale, inșă acestea se estind numai până acolo cât e de lipsă la adevărata descriere a unui popor.

Subiectul lui principal fu poporul. In inima acestuia voi dânsul să sémene, să incolțescă, să crească și să regenereze arborele libertății. Schiller scia, cumcă libertatea nu se poate gratifica popórelor, ci acestea trebuie să ș'o câștigate, căci libertatea nu este ca și un vestmânt cu care să poți imbrăca pe cineva după plac. In drama libertății unui popor trebuie să fiă in acțiune intreg poporul.

Pânza libertății trebuie țesută din mai multe fire, singuraticii trebuie să arete că sunt bărbați și lucră pentru cauza comună. Caracterele n'au să exprime tabloul unei idile copilăresci, ci cea mai profundă serioșitate și cea mai pronunțată bărbăție trebuiesc alese din toate fazele și din toate clasele poporului.

Acăsta o făcu Schiller in Tell. Caracterele sale constau din nobili, cetățeni, profeți, neguțători, pescari, vânători, pecurari. Toți aceștia lucră cu o inimă și cu un suflet sănătos pentru libertatea adenc sedită in consciința poporului.

Paleske dice: „Libertatea din consciința unui popor nu este un ce nou, ci este un drept etern, una legendă s'au un mit străvechiu, este natura sa perdută.”

Eroii lui Schiller lucră așa precum ne spune cronistul, in vorbiri inșă sbóră cu aripi de Pegasus. Figurile sale sunt de un stil curat și grandios.

Technica din Wilhelm Tell este compusă cu atâtea artă și socotelă incât tot déuna trebuie să vërșăm lacrimi, de câte-ori lucrul ca atare ne mișcă până la emoțiune.

Acțiunile din Tell cresc cu regegiunea tempestăților din munți.

Fie-care scenă este insoțită de o forță dramatică intensivă.

Durerile cele mai sfășietóre le vedem adeseori trecând in contemplațiuni, ba chiar in glume, ca de aci ér să se pótă re'ntorce, ca dintr'un repaus dorit in agitări, in pasiuni și in plângerii.

Cu un cuvânt ori din ce vederi se va critica, W. Tell este și rămâne un cap de operă. Să nu fi lucrat Schiller nimica alta, decât această dramă in totă viața, să nu-și fi câștigat laurii celui de întâi liric al timpului său, W. Tell ar fi fost de ajuns de a fi numărat in pleiada celor de întâi barți ai omenimei, și a se pune in un rang cu Dante, Petrarca, Voltaire, Racine, Göthe, Shakespeare.

In 17 Mai 1804 s'a reprezentat W. Tell pentru prima óră pe scena din Weimar.

Publicul aștepta cu atâtea incordare și nerăbdare această reprezentațiă, incât pe la trei óre era indesată piața teatrului. Și in adevăr acăsta bucată a intrecut pe toate cele lalte. In Berlin s'a reprezentat mai întâi in Iuliu cu o bucurie demonstrativă.

In scurt timp s'a tradus de două-ori in limba franceză pentru Paris, unde a fost primit cu entusiasm; ér in limba anglesă s'a tradus de șese ori.

Astăzi nu este teatru in lumea cultă, pe a cărei scene să nu se fi reprezentat W. Tell. Puțini ómeni cu pretensiunea de ómeni crescuti vor fi, cari să nu fi cetit pe Wilhelm Tell.

W. Tell nu este numai un op al Germanilor, nici al Helvețianilor, ci este un bun comun al omenimei intregi, este libertatea personificată a popórelor.

Fia-ca popórele să se arete demne de această ficia divină, de acea libertate, ce ni-o cântă Schiller cu atâtea doioșă și frumseță, și care este intim incuscrită cu democrația adevărată. Popórele numai pe naia libertății sincere și nemascate și a democrației adevărate pot pași cu securitate pe calea progresului, și a civilizațiunei și prin acăsta să se avente in regiunile adevăratei fericiri omenesci!!

„Să iubim libertatea adevărată și să perversăm la triumful ei la toate popórele fără „deosebire.”!!!!

APA MINERALĂ

DE

„RÉPÁT”

una din cele mai bogate ape minerale in acido-carbonic,
cel mai curat alcalic-acid.

Insemnul capsulei

AVIS. Incercându-se deja a se da alte ape inferioare in locul apei minerale de „Répat,” ono-
ratal public este prevenit, că se găsește veritabilă la depositul principal și la diferite firme solide. Când
se oferă din cară spre cumpărare apă de „Répat,” trebuie să se exige de la chirigiu legitimațiunea din partea
intreprindătorului isvórelor, fără de care nu este ertat a se transporta această apă. Flaconele care cu-
prind apa de Répat trebuie să fiă astupate cu dop de papură, pe care să se găsească arsura, și pe sus
indicata capsulă să fiă incrustată marea aici arătate.

După părerea autorităților competente *apa mi-
nerală de „Répat”* intrece prin compoziți-
unea ei fericită precum și in urma conți-
nutului extraordinar de acid-carbonic nu
numai *tóte isvórele minerale de felul ei din
Austro-Ungaria,* ci și multe altele din țeri
străine, recunoscute in urma efectului lor mi-
nunat de cură ca cele mai renumite.

Apa minerală de „Répat” introdusă numai
de vr'o câte-va luni, deja s'a dovedit ca *medica-
ment* excelent in contra *conturbărilor de mis-
tuire,* in contra *stărei catarhalice ale stoma-
cului și ale organelor respirătore,* in contra
stărei catarhalo-chronice ale beșicei, in contra
nefralgielor (maladiile rinichilor), in contra
*afecțiunelor reumatismale-chronice articulare
și musculare,* in contra *convulsiunilor chro-
nice ale inimii,* in contra *migrenei* (durerea unei
părți a capului), in contra *nervosității* așa numitei
slăbiciunei iritabile la ipocondrie și isterie;
este un eficaciū remediū salvator la slăbiciune și im-
potența intestinelor și favorisază secrețiunea mate-
riilor maladiósă prin iritarea-, indemnarea-, animarea
organelor celor mai importante de secrețiune in corp.
Un efect admirabil exerciteză la secrețiunea udatului,
pe care o sporesce, și are prin urmare valórea diu-
reticeei celei mai minunate.

Ca borviz, adică bcut cu vin s'a introdus de cla-
sele cele mai *distinse,* care o beau cu plăcere și o
aprețieză fiind un *eminent alcalin-acid rece*
(+ 7. 4° C.) și in urma gustului său *plăcut și sus-
ținut pișcând pe limbă* este o minunată băutură
răcoritóre. In urma *efectului blând* ale sărurilor
sale se póte bea și *șilnic* fără a impune vr'o esen-
țială schimbare a dietei.

Amestecată cu vinuri acrisóre și cu ceva zahar
forméză un adevărat vin de șampanie, cu zémă de
smeură seu de lámăiă și ceva zahar dá o limonadă
pre plăcută și musósă. —

Arsătura dopului

K. Impér
REPÁTI

Deposit principal in Brașov
la domiciliul intreprisei, **Josef György & Comp.,** (Blumena 418.)

Să mai póte găsi și in spițeriile, băcăniile, hotelurile și in tóte birturile mai notabile.

19—20

Red
Braş

Red
luş
trehar

FÓ

PROSPECT.

Voiesce şi vei puté.
Luminézá-te şi vei fi.

S'apropie anul de când sub scutul devisei de mai sus am publicat un prospect la

„POŞTA ROMÂNĂ“

fóia pentru poporul român, organ politic, social, financiar literar.

Ajutaţi de increderea cetitorilor români am avut sprijinul în o măsură de ajuns pentru ca să putem scóte fóia regulat şi să o îngrijim cum n'a fost mai bine îngrijită nici o altă fóia naţională română. Cetitorii noştri au fost tot de-a-una esact informaţi de tóte întâmplările. Cu tóte că „Poşta Română“ numai de 2 ori pe săptămână ese, multe sciri atât din lumea mare, cât şi din mijlocul societăţii noastre au fost publicate mai curênd şi mai pe larg în fóia noastră de cât în cele cotidiene, apoi cât despre partea literară este aprópe tot atât de bogată ca ale revistelor noastre speciale, şi cu tóte astea

„POŞTA ROMÂNĂ“

care ese de doué ori pe săptămână nu costă de cât numai 3 fl. 60 cruceri pe an séu 30 cruceri pe lună cu port postal cu tot.

Scopul nostru principal fiind a susţine un organ pentru poporul român, ér nici de cum acela de a ne asigura din acéstă întreprindere noué un izvor de venit, şi fiind-că la 1000 de abonaţi ni sé acopere spesele cu preţul de 3 fl. 60 cr. pe an, ne-am decis a ceda de la fie-care 100 de abonaţi în sus de miiá din profitul ce ar resulta pentru noi suma de 100 una sută franci în aur la dispoziţiunea abonaţilor fóiei, cari sunt rugaţi, ca tot o dată cu facerea abonamentului să ne scrie părerea D-lor, cum s'ar puté folosi mai bine aceste fonduri. După ce vom fi aflat astfel părerile on. abonaţi ne vom supune maiorităţii şi vom proiecta statutele cuviincióse.

Nu atârna dar de cât de la hotărîrea publicului român ca nu numai să susţină un organ pentru popor ci tot o dată fără nici o cotisaţiune să ia parte la un aşedémênt de folos obşteşc naţional.

Despre astea tóte vom informa pe cetitorii la timpul séu în fóia.

Abonamentele sunt a sé adresa la Redacţiunea fóiei „Poşta Română“ în Braşov.

Este rugat fie-care a pune în circulaţiune pe la amicii şi cunoscuţii séi acest prospect, din care vom alătura câte un esemplar la fie-care număr până la sfêrşitul acestui an.

Redacţiunea şi administraţiunea fóiei
„POŞTA ROMÂNĂ“.

PROSPECT

POSTA ROMÂNĂ

În scopul realizării unei noi organizații postale, care să poată să răspundă la cerințele noastre, s-a înființat o comisie de studiu, care a avut în vedere toate aspectele problemei. După o lungă și serioasă muncă, comisia a prezentat un raport în care s-a arătat că este necesar să se înființeze o organizație postală românească, care să poată să răspundă la cerințele noastre și să poată să concureze cu organizațiile străine. Acest raport a fost aprobat de guvern și de parlament și a servit drept bază pentru înființarea organizației noastre.

POSTA ROMÂNĂ

Organizația noastră este înființată în scopul de a realiza o organizație postală românească, care să poată să răspundă la cerințele noastre și să poată să concureze cu organizațiile străine. Organizația noastră va avea în vedere toate aspectele problemei și va lucra pentru a realiza o organizație postală românească, care să poată să răspundă la cerințele noastre și să poată să concureze cu organizațiile străine.

POSTA ROMÂNĂ

Organizația noastră este înființată în scopul de a realiza o organizație postală românească, care să poată să răspundă la cerințele noastre și să poată să concureze cu organizațiile străine. Organizația noastră va avea în vedere toate aspectele problemei și va lucra pentru a realiza o organizație postală românească, care să poată să răspundă la cerințele noastre și să poată să concureze cu organizațiile străine.

B
Re
lu
tre

F

ma
ist
de
or
ce
su
câ
on
tre
na
tân
mâ
cre
sun
du
sfê
tul
gen
sa
ace
cre
Si
tele
int
cul
pun
spiri
fel
tua
trup
pân
cu
dov
rea,
țitor
priv
el l
pâm
celeb
țitor
nirea
tote
pus.
C
turor
lucru
au a
„să
omul
sebita
teria
mânil
i-a su
cu su
sibilit
renele
licesc
rea at